

DOKUMENTI I PROJEKTI

IZ ZAVRŠNE REČI ZAMENIKA TUŽIOCA ZA RATNE ZLOČINE MILANA PETROVIĆA U PREDMETU „ZVORNIK1“

O ranama

Jer „rana koja se krije, teško zaceli“

Poštovano Veće – gospodo sudije,

Sa jednim od najsloženijih predmeta u srpskom pravosuđu, barem iz domena krivičnih dela protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom (tkz. „ratnih zločina“) bavili smo se dve i po godine, računajući od 28.11.2005. godine, kada je na glavnem pretresu pročitana optužnica KTRZ-17/04 od 12.08.2005. godine. Ovom optužnicom, između ostalih i ovim optuženima: Slavković Draganu, zv. „Toro“, Korać Ivanu zv. „Zoks“, Filipović Siniši zv. „Lopov“ i Dragičević Dragutinu zv. „Bosanac“ stavljeno je na teret krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st.1. KZ SFRJ.

Kako se zaista radi o izuzetno složenom predmetu za koji se pokazalo neophodnim da se mnoge procesne radnje i sa međunarodno pravnim elementom sprovedu i mnogi dokazi na glavnom pretresu izvedu, to nije bilo moguće, po mom mišljenju, iz objektivno-tehničko-kadrovske razloga, sve to postići u kraćem roku. U cilju efikasnijeg sprovođenja i završetka suđenja, uz puno poštovanje prava svih učesnika u postupku, izvršio sam izmenu i preciziranje podnete optužnice, za sve optužene na dan 06. marta 2008. godine, a zatim, zatražio razdvajanje krivičnog postupka u odnosu na optužene: Slavkovića, Koraća, Filipovića i Dragičevića, dana 14.04.2008. godine, obzirom da su svi mogući dokazi koji se odnose na njihove inkriminisane radnje izvedeni. Vaše Veće usvojilo je ovaj predlog i u skladu s njim donelo svoje rešenje dana 26.05.2008. godine, o razdvajanju postupka.

Dakle, nakon razdvajanja krivičnog postupka, izjavljujem da ostajem u svemu i u potpunosti pri izmenjenoj optužnici KTRZ-17/04 od 06. marta 2008. godine i preciziranoj dana 26.05.2008. godine protiv: Slavković Dragana, zv. „Toro“, Korać Ivana zv. „Zoks“, Filipović Siniše zv. „Lopov“ i Dragičević Dragutina zv. „Bosanac“, zbog toga što su, na mestu, u vreme i na način kako je to bliže činjenično predstavljeno u dispozitivu optužnice učinili po jedno krivično delo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st.1. u vezi čl. 22. KZ SFRJ.

Pre nego što konkretno predem na izvedene dokaze, utvrđeno činjenično stanje i ocenu dokaza, nalazim sa svršishodno da kažem i sledeće:

Rad na istraživanju ratnih zločina na području teritorije Opštine Zvornik, započet je delimično od strane pravosudnih organa Republike Srbije otvaranjem istrage protiv jednog lica u 1994. godini pred Okružnim sudom u Šapcu, a potom, počev od 1996. godine, i od strane Tužilaštva Haškog tribunala – prvenstveno protiv dva lica.

Donošenjem Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u postupku za ratne zločine u 2003. godini, Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije započinje ozbiljna i sveobuhvatna istraživanja svih ratnih zločina počinjenih na teritoriji bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ) u skladu sa ovlašćenjima iz svoje nadležnosti „bez obzira na državljanstvo učinjoca ili žrtve“.

Rukovođeni profesionalnim pristupom i jednim od načela humanitarnog prava, da svaka država ima i pravo i obavezu da goni učinjoce krivičnih dela ratnih zločina bez obzira na mesto izvršenja i bez obzira na državljanstvo učinjoca ili žrtve kada se zatekne na njenoj teritoriji, Tužilaštvo za ratne zločine prikuplja dokaze i otkriva osumnjičene za ratne zločine koji se nalaze na teritoriji Republike Srbije, da bi potom prvo u regionu, dobilo poverenje Tužilaštva Haškog tribunalja, koje mu je polovinom 2004. godine prenelo u nadležnost delimično istražene zločine na području Zvornika.

Početkom 2005. godine, Tužilaštvo za ratne zločine zahtevalo je otvaranje istrage prvo protiv osam lica, a potom i protiv još jednog lica za krivično delo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st.1. KZ SFRJ, izvršenog na području teritorije Opštine Zvornik. Istraga je tom prilikom otvorena i protiv svih ovde optuženih lica kojima se sada sudi.

U dosadašnjem toku prethodnog krivičnog i krivičnog postupka prikupljeni su brojni dokazi na različite ali zakonom dozvoljene načine.

Jedan broj dokaza dobijen je od Tužilaštva Haškog tribunalja koji po svom sadržaju predstavljaju pismene odluke i dokumenta novouspostavljene vlasti u Srpskoj opštini Zvornik, u periodu pred početak i na samom početku rata u 1992. godini, kao i pismene izjave oštećenih i svedoka uzetih od strane istražitelja ovog Tužilaštva.

Od strane istražnog sudije Veća za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu, neposredno je saslušan veliki broj oštećenih i svedoka i to u prostorijama Okružnog suda u Beogradu, zatim u prostorijama Tužilaštva Bosne i Hercegovine u Sarajevu (oni oštećeni i svedoci koji nisu smeli ili hteli doći u Beograd), kao i u Tužilaštву Distrikta Brčko u Brčkom (oni svedoci čiju tajnost identiteta smo mi čuvali zbog mešovite nacionalne sredine u kojoj žive).

U postupku istrage, pri saslušanju oštećenih u Sarajevu, izvršene su i radnje prepoznavanja okrivljenih putem fotografija, što je u skladu sa procesnim pravilima zakona Bosne i Hercegovine, s obzirom da se ova radnja izvodila po osnovu međunarodne krivično-pravne pomoći i pravilima iz XXXII Glave Zakonika o krivičnom postupku.

U toku trajanja krivičnog postupka, na glavnom pretresu, najveći mogući broj dokaza iz istrage neposredno je izведен i saslušano je preko stotinu svedoka, a izvedeni su i novi dokazi koje sam ja kao tužilac za ratne zločine u ovom predmetu predložio ili su to pak predložili punomoćnici oštećenih, branioci optuženih i optuženi, te vi, kao sudeće veće.

Izvedeni dokazi, po mom dubokom uverenju, verno su odslikali istorijske, društvene, pa i emotivne posledice. Mislim da su ove emotivne posledice najteže. Istorija se pisala i piše u zavisnosti od interesa pobednika. Datumi su zabeleženi, događaji koji su se zbili uspešno su objašnjeni. Ali, emotivne rane običnih ljudi, kao što je u našem slučaju primer, su jezive i dugotrajne i to ne samo kod neposrednih žrtava i kod onih koji su nekog od bliskih srodnika izgubili, već i kod onih koji su bili tu prisutni kao žitelji Opštine Zvornik.

Takođe sam uveren da smo svi mi, učesnici u postupku, manje ili više, uspešno postupali tako da smo krivično pravni događaj iz prošlosti dovoljno razjasnili, da smo time doprineli zadovoljenju pravde i da smo tako doprineli makar i malo ublažavanju emotivnih posledica kod žrtava ovog ratnog zločina jer „rana koja se krije, teško zaceli“. (I.A.)

Poštovano Veće,

U daljem izlaganju svoje završne reči, radi lakšeg praćenja, prezentiraću njen sadržinski koncept zasnovan na odredbi iz čl.344. Zakonika o krivičnom postupku.

Naime, sve izvedene dokaze na kojima se može zasnovati presuda neću zbirno navoditi već ču ih pojedinačno označavati prilikom njihove ocene, zatim ču izneti ukratko njihovu osnovnu sadržinu i citate upечatljivih i slikovitih kazivanja oštećenih i svedoka.

Dokaze i ocenu prezentiraću redosledom događanja navedenih u činjeničnom opisu dispozitiva izmenjene i precizirane optužnice, a ne njihovim redosledom izvođenja na glavnom pretresu ili pak razdvajanjem po drugom osnovu, npr. na pismene i usmene, posredne i neposredne i tsl.

Poštovano Veće,

Republika Bosna i Hercegovina (BiH), pre proglašenja svoje nezavisnosti od 3. marta 1992. godine, bila je jedna od republika Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ). Republika BiH, priznata je kao samostalna država 6. aprila 1992. godine od strane Evropske zajednice, a primljena u Ujedinjene Nacije Rezolucijom od 22. maja 1992 godine.

Ne ulazeći u motive i razloge oružanih sukoba u BiH, sa sigurnošću se može zaključiti iz više dokumenata, a među njima i dokumenta pod nazivom „Hronologija važnih događanja u Bosni i Hercegovini“, da je početkom 1992. godine na teritoriji BiH bio veći broj oružanih sukoba koji su se naročito intenzivirali posle proglašenja njene nezavisnosti, za koju nezavisnost nije bio srpski narod u BiH. Oružani sukobi su se vodili na celoj teritoriji BiH između naoružanih formacija na strani srpskog, muslimanskog i hrvatskog naroda počev od početka 1992. pa sve do „Dejtonskog sporazuma“ iz 1995 godine.

Bivša država SFRJ imala je svoje oružane snage pod nazivom Jugoslovenska Narodna Armija stacionirane u kasarnama na celoj svojoj teritoriji, pa dakle i na teritoriji BiH.

Nakon secesije nekih republika i konačnog raspada bivše SFRJ, kao njen pravni sledbenik formirana je država Savezna Republika Jugoslavija (SRJ) koja je u svom sastavu imala dve bivše republike SFRJ, Republiku Srbiju i Republiku Crnu Goru. SRJ je donela odluku o povlačenju oružanih snaga JNA na teritoriju SRJ zaključno sa 19. majom 1992. godine.

Međutim, i do 19. maja 1992. godine, na teritoriji BiH zabeleženi su i oružani napadi na kasarne JNA, od strane naoružanih formacija muslimanskog i hrvatskog naroda.

Opština Zvornik nalazi se na samom istočnom delu Republike BiH i graniči se sa zapadnim delom SRJ. Ona je takođe bila zahvaćena oružanim sukobima koji su se vodili između naoružanih formacija muslimanskog (većinskog) i srpskog (manjinskog) stanovništva na teritoriji ove opštine. Početak oružanih sukoba na teritoriji zvorničke opštine započeo je početkom aprila 1992. godine nakon više incidentnih zbivanja, i nakon neuspele podele vlasti u ovom gradu, između muslimanskog i srpskog stanovništva.

Dakle, može se sa sigurnošću zaključiti da se u svako relevantno vreme, između strana u sukobu u Republici BiH odvijao oružani sukob dovoljnog obima i intenziteta i da se ima osnova primeniti ratno pravo otelotvoreno u Ženevskim konvencijama od 12.08.1949. godine i Dopunskim protokolima uz Ženevske konvencije. U konkretnom slučaju, u ovom predmetu primenjiva je Ženevska konvencija o zaštiti građanskih lica za vreme rata od 12.08.1949. godine (IV Ženevska Konvencija) i Dopunski protokol uz Ženevske konvencije o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II).

Ono što je nesumnjivo utvrđeno u toku krivičnog postupka jeste da su oružane formacije srpske strane u sukobu 8. aprila 1992. godine uspele da potpuno preuzmu vlast u gradu Zvorniku i potom formiraju svoje lokalne organe.

Naime, odlukom srpskog Kriznog Štaba broj 01-1/92 od 10. aprila 1992. godine, formirana je Privremena vlada Srpske Opštine Zvornik i za njenog predsednika izabran Branko Grujić iz Zvornika, ovde optuženi u drugom, razdvojenom predmetu.

Privremena vlada je, posle nekoliko postavljenih pa razrešenih komandanata Štaba Teritorijalne odbrane (ŠTO), svojom odlukom broj 01-023-44/92 od 28. aprila 1992. godine, za komandanta Štaba Teritorijalne odbrane Zvornika postavila Marka Pavlovića, inače lice čije je to bilo lažno ime, a reč je o Branku Popoviću iz Sombora, takođe ovde optuženom u drugom, razdvojenom predmetu sa optuženim Grujić Brankom.

(Subotić Zoran, komandant ŠTO u vremenu od 05. do 13.04.1992. godine; Pažin Zoran, komandant ŠTO u vremenu od 14. do 20.04.1992. godine; «Marko Pavlović», komandant ŠTO u vremenu od 28.04. do 31.08.1992. godine)

Odmah po formiranju, Privremena vlada i njen predsednik, uputili su javni poziv dobrovoljcima za pristupanje odbrani Zvornika i odbrani srpskih interesa. Na poziv su se javili mnogi dobrovoljci, a među njima i optuženi: Slavković Dragan zv. „Toro“, iz Kraljeva, Korać Ivan zv. „Zoks“ iz Kraljeva, Filipović Siniša zv. „Lopov“ iz Rume i Dragičević Dragutin zv. „Bosanac“ iz Srebrenice. Dolaskom u Zvornik, u organizovanom prihvatu od strane civilne i vojne vlasti, dobrovoljci zadužuju naoružanje, uniformu i opremu i potom se raspoređuju u jedinice Teritorijalne odbrane Zvornika, mada su neki dobrovoljci kao i neki od optuženih u uniformi i sa naoružanjem došli u Zvornik i priključili se TO.

Dakle, po dolasku na teritoriju Zvornika u toku aprila 1992. godine, optuženi su bili raspoređeni u jedinice Teritorijalne odbrane i to: optuženi Slavković Dragan i Korać Ivan, kao i dobrovoljac poznat po nadimku

„Pufta“ iz Kraljeva, u jedinicu kojom je komandovao, sada pok. Stojan Pivarski iz Zrenjanina, a optuženi Filipović Siniša i Dragićević Dragutin, te sada pok. Vučković Dušan zv. „Repic“ u jedinicu Teritorijalne odbrane kojom je komandovao Vučković Vojin zv. „Žućo“ iz Umke kod Beograda. Ove dve jedinice Teritorijalne odbrane bile su tada poznate po svojim popularnim nazivima „Pivarski“ i „Žute ose“.

Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije i ja kao tužilac u ovom predmetu hoću na ovom mestu jasno da rasčistim dilemu nekih učesnika u postupku. Optužene Slavković Dragana, Korać Ivana, Filipović Sinišu i Dragićević Dragutina nismo izveli pred sud zbog dobrovoljnog odazivanja u rat na poziv jednog od konstitutivnih naroda u BiH u cilju odbrane srpskih interesa. Pravo pomoći korpusu svog naroda moralan je lični čin i po međunarodnim standardima poštovano pravo. Optuženi su izvedeni pred ovaj sud za ono što su učinili a nikako nisu smeli, jer je takvo ponašanje zabranjeno po pravilima međunarodnog prava a po domaćem pravu ovakvo ponašanje predstavlja i krivično delo ratnog zločina.

Gospodo sudije, u oceni dokaza ići redosledom kako je činjenično stanje predstavljeno u dispozitivu optužnice.

Oružani sukobi i iseljavanje stanovništva iz sela Divič

Prema iskazima oštećenih i svedoka, bilo da su iskazi dati istražiteljima Tužilaštva Haškog tribunala, istražnom sudiji u postupku istrage neposredno ili pribavljeni putem međunarodne krivično-pravne pomoći i na kraju na osnovu izvedenih dokaza na glavnom pretresu utvrđeno je sledeće činjenično stanje:

Nakon preuzimanja potpune vlasti u gradu Zvorniku 8. aprila 1992. godine, civilna i vojna vlast srpske strane u sukobu preduzimala je i niz drugih aktivnosti u uspostavljanju kontrole na teritoriji ove opštine. U tom cilju, izvršena je oružana intervencija sa zadatkom eliminisanja oružanih provokacija muslimanske strane u sukobu sa mesta Kula grad po gradu Zvorniku, 26. aprila 1992. godine. Posle nekoliko dana od ovog datuma izvršeno je i razoružavanje muslimanskog stanovništva sela Divič koje je bilo u vezi sa Kula gradom. Zbog razoružavanja meštana sela Divič, komandant Štaba Teritorijalne odbrane Zvornika, „major Marko Pavlović“, odnosno Branko Popović, odlazio je u ovo selo i razgovarao sa njihovim predstavnicima, prvo o predaji oružja, a potom o izlasku muslimanskog stanovništva iz Diviča na teritoriju pod kontrolom muslimanske strane u sukobu.

Po uspostavljanju potpune kontrole nad Kula gradom, zatim razoružavanja meštana sela Divič, stanovništvo ovog sela izrazilo je i zahtev za iseljenje na područje Tuzle, što je po dogовору i usledilo organizovano na dan 26. maja 1992. godine sa samo oko 10 autobusa, pošto se veći broj stanovništva samostalno pre iselio. Konvoj izbeglica iz Diviča, njih oko 500 civilnih lica, među kojima su bili muškarci, žene i deca, odlazi prvo prema Sarajevu, ali iz nepoznatih razloga ne uspeva da pređe na teritoriju kod Vlasenice. U Vlasenici izbeglice provode noć, a potom 27. maja 1992. godine vraćaju se za Zvornik i produžuju prema Tuzli. Na mestu zvanom „Crni vrh“ ponovo ne uspevaju da pređu na teritoriju pod kontrolom muslimanske strane u sukobu, pa se zbog toga vraćaju istog dana na Autobusku stanicu u Zvornik.

Za sve vreme pokušaja izlaska na teritoriju pod kontrolom muslimanske strane u sukobu, izbeglice su pratili naoružani pripadnici Teritorijalne odbrane Zvornika, kako po dva do tri teritorijalca u autobusu, tako i u dva posebna vozila kolone u konvoju.

Tokom neuspelih pokušaja prebacivanja izbeglica muslimanske nacionalnosti iz sela Divič na teritoriju pod kontrolom muslimanske strane u sukobu, Grujić Branko kao predsednik Privremene vlade i predsednik Ratnog štaba i Ratnog sekretarijata i Popović Branko alias „Marko Pavlović“ kao komandant Štaba Teritorijalne odbrane i član Ratnog štaba u Zvorniku, odlučuju da vojno sposobne Divičance iz izbegličke kolone izdvoje na Autobuskoj stanci, zadrže i uzmu ih kao taoce za buduće razmene. Svoju odluku su, preko pripadnika Teritorijalne odbrane koji su pratili izbeglice, silom i sproveli. Tako tom prilikom, na Autobuskoj stanci u Zvorniku, pripadnici TO iz autobusa izdvajaju 174 vojno sposobna lica samo muslimanske nacionalnosti i odvode ih na ograđeni stadion lokalnog fudbalskog kluba. Preostalim izbeglicama omogućavaju da pređu na područje Tuzle istoga dana.

Odvjene muškarce sa stadiona, pešice, pod stražom pripadnika TO, sprovode do Upravne zgrade preduzeća „Novi Izvor“ u Zvorniku, gde ih zatvaraju u jednu prostoriju i drže pod stražom. Nakon jednog časa od časa zatvaranja, oštećene Muslimane posećuje Grujić Branko, koji od njih zahteva da se svi popišu i izraže lojalnost srpskim vlastima a obaveštava ih i da će svi biti zadržani. U cilju realizacije svog obraćanja Grujić oštećenima ostavlja papir i olovku pa se isti potom sami popisuju. Iz Upravne zgrade „Novog Izvora“ istog dana 27. maja 1992. godine, predstavnici civilne i vojne vlasti u Zvorniku oslobođaju maloletnog Kuršumović Muamera, a potom iz „Novog izvora“ neki pripadnici TO odvode 11 civilnih lica muslimanske nacionalnosti, navodno da u kraćem vremenu obave neke poslove, koje potom nikad više nisu vratili, a do sada je u masovnoj grobnici „Ramin grob“ pronađeno i identifikovano šest odvedenih civila.

Dana 28. maja 1992. godine, preostala 162 oštećena civilna lica muslimanske nacionalnosti, po naredbi predsednika Privremene vlade Grujić Branka i komandanta Štaba TO Popović Branka, iz Upravne zgrade „Novog Izvora”, sa dva autobusa i pratinjom policije prebacuju i zatvaraju u Dom kulture u Čelopeku. Pripadnicima policije koja je pratila prebacivanje uzetih talaca komandovao je pomoćnik komandira policije Miljanović Miko. U Domu kulture u Čelopeku zaključane i pod stražom u neodgovarajućim uslovima «čuva» policija čiji komandir je bio policajac u rezervi Cvijetko Jović.

Među zatočenim Muslimanima iz Diviča bilo je više bliskih srodnika: očeva i sinova, braće, stričeva i sinovaca, ujaka i sestrića.

Ponašanje predstavnika civilne i vojne vlasti Srpske Opštine Zvornik prema meštanima sela Divič, zatim, izbeglicama iz ovog sela muslimanske nacionalnosti, potom, odvajanje 174 Muslimana muškarca iz izbegličke kolone i njihovo zatvaranje u Upravnu zgradu «Novog izvora» u Zvorniku, puštanje iz «Novog izvora» mal.Kuršumović Muamera, odvođenje 11 civila muškaraca iz «Novog izvora» od strane NN pripadnika TO, te na kraju prebacivanje 162 civila Muslimana iz «Novog izvora» u Dom kulture u Čelopeku na dan 28.05.1992. godine, utvrđeno je posebno i iz iskaza oštećenih zaštićenih svedoka pod pseudonimima:

- «Z» (slovo) sa glavnog pretresa od 13.06.2006.godine,
- «V» sa glavnog pretresa od 13.06.2006.godine,
- «1» sa glavnog pretresa od 15.06.2006.godine,
- «2» sa glavnog pretresa od 16.06.2006.godine,
- «ALFA» sa glavnog pretresa od 30.06.2006.godine,
- «3» sa glavnog pretresa od 06. i 07.07.2006.godine i
- «A» sa glavnog pretresa od 10.07.2006.godine;

- «D» iskaz u istrazi od 26.04.2005.godine,
- «B» iskaz u istrazi od 27.04.2005.godine,
- «G» iskaz u istrazi od 27.04.2005.godine i
- «Đ» iskaz u istrazi od 28.04.2005.godine;

- zatim, zaštićenih svedoka pod pseudonimima:
- «O» sa glavnog pretresa od 31.05.2006.godine i
- «N» sa glavnog pretresa od 26.06.2006.godine;

- iskaza svedoka Čvorak Radisava sa glavnog pretresa od 27.09.2007.godine,
- svedoka Miljanović Mika sa glavnog pretresa od 29.03.2007.godine, i
- iskaza svedoka Vuković Miroslava sa glavnog pretresa od 28.05.2007.godine gde kaže: (siže izjave) U aprilu 1992. godine, nas desetak dobrotvornjaka odlazi za Zvornik. Bilo je i nekoliko ljudi iz Kraljeva. Predvodnik grupe bio je Stojan Pivarski, a ja koordinator. U drugom dolasku došao je i „Toro“ iz Kraljeva i mislim da je to bilo pre pada Kule grada.

Niški se priključivao Pivarskom.

Svi su bili naoružani i nosili su noževe. Mislim da je „Zoks“ nosio puškomitrailjer „84“. Ljudi koji su došli samnom bili su pri Teritorijalnoj odbrani.

- spiska o prijemu dobrotvornjaka pribavljen od Haškog tribunala gde je označen brojem 01328441 do 01328442, jedinice od 46 boraca na kome se nalaze i opt.Filipović Siniša, opt.Dragićević Dragutin, sada pok.Vučković Duško, svedoci: Kerkez Dragan, Nikolić Miroslav, Bogdanović Sima...
- platni spisak za maj čiju isplatu je odobrio „M. Pavlović“ – k-dant ŠTO Zvornik, dobijen od Haškog tribunala gde je označen brojem 01328435 do 01328439.

Iskaze ovih svedoka u ovom delu završne reči neću bliže analizirati, s obzirom da svedoče o činjenicama koje se odnose na odgovornost optuženog Grujić Branka i optuženog Popović Branka u drugom predmetu razdvojenog postupka.

I) Počinjeni zločini u Domu kulture u Čelopeku od strane optuženih: Slavković Dragana zvanog „Toro“, Korać Ivana zvanog „Zoks“, Filipović Siniše zvanog „Lopov“ i Dragićević Dragutina zvanog „Bosanac“

Nakon šest-sedam dana, od 28. maja 1992. godine – dana zatvaranja u Domu kulture u Čelopeku 162 civilna lica muslimanske nacionalnosti iz Diviča, koja su protivzakonito uzeta za taoce, pa do, oko, 1. jula 1992. godine, u Dom kulture neovlašćeno, danju i noću i u više navrata, svi zajedno, u manjim grupama ili samostalno, ulazili su opt.Slavković Dragan zvani „Toro“, opt.Korać Ivan zvani „Zoks“, lice poznato po nadimku „Pufta“, opt. Filipović Siniša zvani „Lopov“, opt. Dragićević Dragutin zv. „Bosanac“ te sada pok.Vučković Dušan zv.„Repić“, gde su, saglašavajući se svaki sa preduzetom radnjom drugoga, ubijali, fizički i psihički mučili zatočene civile time što su ih tukli i telesno povređivali, samovoljno i bez ikakvog povoda i razloga odvodili ih iz Doma kulture ne saopštavajući koja će biti dalja njihova sudbina, te tako

kod svih zatočenih civila stvarali ozbiljan i prekomeren strah za svoj i život bliskih srodnika zajedno zatvorenih, pošto, gotovo nikoga koga su odveli iz Doma u navedenom periodu nisu vratili i istima se izgubio svaki trag da su u životu, a nakon rata je jedan broj ekshumiran i identifikovan u mestima „Crni vrh“, „Ramin grob“ i „Snagovo“, te na drugi način psihički mučili sve oštećene civile nanoseći im velike patnje, zatim od njih oduzimali lični novac i stvari od vrednosti i naročito degradirajućim i ponižavajućim postupcima prema njima nečovečno postupali.

Svi ovde optuženi su bili u vojnoj uniformi, sa ličnim različitim vatrenim i hladnim naoružanjem, te sredstvima za tuču: vodovodne cevi, kablovi za struju, motke i druga sredstva.

Na napred opisani način optuženi su kršili pravila iz člana 3. stav 1. tačka 1. pod a) i c) IV Ženevske konvencije i pravila iz člana 4. stav 2. tačka a) i e) Protokola II, pa su tako u grupi i pojedinačno posebno učinili i to:

1. U periodu od početka juna pa do 1. jula 1992. godine svi ovde optuženi: Slavković Dragan, Korać Ivan, Filipović Siniša i Dragićević Dragutin u Dom kulture u Čelopetu su ušli najmanje dva puta gde su, saglašavajući se svaki sa preduzetom radnjom drugoga, međusobno se obezbeđivali neprekidnim prisustvom i ličnim naoružanjem i kod oštećenih stvarali uverenje potpuno beznadežnog pružanja bilo kakvog otpora, pa su tako:

- 1.a) Neutvrđenog dana početkom juna, a pre 10.06.1992. godine, nogama, rukama i raznim drugim predmetima tukli više od dva časa veći broj zatočenih oštećenih civila u Domu, nanoseći im brojne telesne povrede i to tako što je svako od optuženih nekoga od oštećenih tukao, a tom prilikom su posebno tukli braću oštećene: Kapidžić Smaila, Kapidžić Seada i Kapidžić Eniza, kao i oštećenog zaštićenog svedoka „1“.

U dokaznom postupku je sigurno utvrđena pojedinačna radnja optuženog Slavkovića i optuženog Koraća učinjena prema oštećenom zaštićenom svedoku „1“, time što je oštećenog zaštićenog svedoka „1“ opt.Slavković nogom snažno udario u predelu prsa a opt.Korać pištoljem u glavu. Ovaj svedok – oštećeni kaže na glavnom pretresu od 15.06.2006.godine i, da: citiram: „Koliko se seća, njega je tukao i (optuženi Dragićević Dragutin) „Bosanac“.

„Za „Lopova“ znam da je tukao ali ne mogu da kažem da je nekoga ubio“. – takođe tvrdi svedok – oštećeni broj „1“.

Oštećeni zaštićeni svedok „3“ na glavnom pretresu od 13.06.2006. godine, kaže: citiram: „Video sam da je „Bosanac“ tukao.“

Takođe je u dokaznom postupku utvrđeno i da su sva četvorica optuženih (Slavković, Korać, Filipović i Dragićević) tukli oštećene braću Kapidžiće sve dok ovi nisu popadali na pod gde je optuženi Slavković tada više puta nogom snažno udario u predeo mošnica oštećenog Kapidžić Smaila prebacujući mu što je oženjen Srpskim govoreći: „Zar ti balija da živiš sa Srpskim!“.

U toku tuče optuženi Filipović Siniša i optuženi Dragićević Dragutin su se međusobno dozivali po svojim nadimcima „Lopov“ i „Bosanac“, tražeći da u toj tuči onaj drugi gleda šta ovaj radi i tome slično.

Po završenoj tuči koja je trajala najmanje dva sata oštećene braću Kapidžić Smaila, Seada i Eniza svezali su žicom pa ih ponovo udarali i na kraju odveli iz Doma i isti se više nisu pojavili da su među živima.

Saslušani svedoci nisu mogli zasigurno posvedočiti ko je od četvorice optuženih svezao ruke žicom oštećenoj braći, ali je nesumnjivo potvrđeno da je svezivanje ruku žicom učinjeno i da su tako iz Doma braća Kapidžić odvedena.

Na napred opisani način svi optuženi su saglasnim ponašanjem, svojim prisustvom i ličnim naoružanjem kod oštećenih stvarali uverenje potpuno beznadežnog pružanja bilo kakvog otpora.

Pored opisanih radnji fizičkog mučenja identifikovanih i neidentifikovanih po imenu oštećenih, svi optuženi su i psihički mučili i zlostavljavali sve zatočene civile koji su neželjeno gledali fizička mučenja i slušali bolne jauke i krike svojih najbližih srodnika, prijatelja i sunarodnika. O intenzitetu straha koji je bio kod svih oštećenih, po mom mišljenju, najupečatljivije kazuje zaštićeni oštećeni svedok pod pseudonimom „3“, na glavnom pretresu od 06. i 07.07.2006. godine, kad kaže:

Citiram: „Niko nama ne javlja kada oni dolaze, čuješ škripu guma, čuješ kako ulaze, otvara se lanac. To je strah, ljudi su od straha, kad se čuje lanac, glavom o zid udarali, beže, da može, zid bi glavom probio i u njega se sakrio“.

(...)

- 1.b) Neutvrđenog dana, u periodu između 10./11. i 28.06.1992. godine, u Dom kulture u Čelopetu ponovo su ušli zajedno optuženi: Slavković Dragan, Korać Ivan, Filipović Siniša i Dragićević Dragutin, kao i lice poznato po nadimku „Pufta“. Tom prilikom su naredili svim oštećenim zatočenim civilima da se postroje u dve vrste i da se međusobno tuku šamarima, što su oni morali i učiniti. Za vreme ove tuče optuženi su se smejali, navijali i zahtevali da tuča bude žešća, na koji način su fizički mučili i zlostavljavali sve zatočene civile.

(...)

2. U Dom kulture u Čelopiku, u više navrata neovlašćeno zajedno ulaze optuženi Slavković Dragan i opt.Korać Ivan, gde su učinili i to:

- 2.a) Neutvrđenog dana, a u periodu između 05. i 10.06.1992. godine, iz Doma samovoljno izveli oštećenog Hadžiavdić Huseina, a potom i Hadžiavdić Nuriju. Pri izvođenju Hadžiavdić Nurije, na njegovu primedbu da sačeka da obuje cipele, optuženi Slavković mu odgovorio: „Nemoj uzimati cipele, neće ti trebati“, da bi se po izvođenju obojice oštećenih čuli pucnji. Nakon pucanja optuženi iz Doma izvode oštećenog Efendić Hasana, da bi video da su mrtvi oštećeni Husein i Nurija i da to saopšti ostalima u Domu, što je ovaj i učinio. Na kraju, iz Doma izvode oštećenog Kuršumović Ismeta, kome su naredili da u putničko vozilo utovari mrtve Huseina i Nuriju, što ovaj i čini, a po vraćanju u Dom ovu činjenicu saopštava i sinu oštećenog Nurije oštećenom zaštićenom svedoku „3“, rečima: „Ubili su ti oca.“. Posmrtni ostaci Hadžiavdić Huseina i Nurije ekshumirani su i identifikovani posle završetka rata u masovnoj sekundarnoj grobnici na mestu zvanom „Crni vrh“.

(...)

Činjenično stanje opisano u tački 2.a) utvrđeno je iz iskaza svedoka:

- zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonimom „3“ sa glavnog pretresa od 06. i 07.07.2006. godine, gde kaže: (siže iskaza)

Izvedeni su Hadžiavdić Husein i moj otac Hadžiavdić Nurija. Moj otac je bio sportista, pa mu je „Toro“ izvodeći ga rekao, citiram: „Ti sportista izadi“. Moj otac je imao sportsku majicu na sebi. Moj otac je htio da obuje cipele, a on mu je rekao, citiram: „Neće ti trebati“. Imao je tada 44 godine. Hadžiavdić Husein mi je rođak od strica. Kada je odveden Husein i Nurija bili su „Toro“ i „Zoks“ i još dvojica ali ne znam ko. „Repić“ nije bio. U stvari, prvo „Zoks“ izvodi Huseina, pa posle „Toro“ Nuriju. Posle njihovog izvođenja čuli smo pucnje. Nakon ovoga ulazi stražar i kaže nišaneći rukom na Efendić Hasana da izade, a kada se Hasan vratio zagrljio me i kaže, citiram: „Ubili su ti oca“ i da ih je on obojicu mrtve utovario u neki auto;

(...)

- 2.v) Tačno neutvrđenog dana oko 08.06.1992.godine, optuženi Slavković Dragan i opt.Korać Ivan zajedno sa licem poznatim po nadimku „Pufta“ u Domu vrše pretres oštećenih tražeći skriveni novac. Novac pronalaze na mestu gde nisu mogli znati ko ga je sakrio zbog čega je optuženi Korać uperio pištolj u glavu ošt.Kapidžić Enizu tražeći da se dobrovoljno javi onaj čiji je novac ili će u suprotnom ubiti Eniza, pa kada se javio oštećeni Muratović Ahmet i rekao da je novac njegov, mada to nije bilo tačno, oštećenog Ahmeta teško pretukli i na taj način i sve druge oštećene izložili psihičkom mučenju i zlostavljanju, stvarajući kod njih prekomerni strah za svoj i živote svojih bliskih srodnika zajedno zatvorenih civila, među kojima posebno oštećenog Kapidžić Eniza.

Inače ovaj događaj se zbio pre događaja opisanog kada su sva četvorica optuženih tukli braću Kapidžić a potom ih svezane odveli iz Doma, kako to u svom svedočenju na glavnom pretresu 15.06.2006.godine tvrdi zaštićeni oštećeni svedok „1“.

(...)

- 2.g) Dana 10./11.06.1992. godine (dan uoči Bajrama) u Dom su ušli optuženi Slavković Dragan i opt.Korać Ivan zajedno sa, sada pok.Vučković Dušanom zv.„Repić“ i licem poznatim po nadimku „Pufta“, pa saglašavajući se svaki sa preduzetom radnjom jedan drugoga, ubijali, tukli i telesno povređivali, fizički i psihički mučili i zlostavliali te naročito degradirajućim i ponižavajućim postupcima nečovečno postupali prema većem broju oštećenih prisiljavajući ih da bliski srodnici vrše oralni seks među sobom, a drugi oštećeni da to gledaju, pri kojim radnjama su se međusobno obezbeđivali i tako kod njih stvarali uverenje potpuno beznadžnog pružanja bilo kakvog otpora, pa su tako učinili sledeće:

-opt. Slavković i opt.Korać kao i sada pok. Vučković te „Pufta“ tukli i telesno povredili veći broj zatočenih civila i to tako što je svako od optuženih kao i druga lica koja su sa njima ušla u Dom, nekoga od zatočenih civila tukao rukama, drvetom, metalnom polugom ..., a među njima oštećenog Pezerović Zaima i zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonimom „Đ“,

- sada pokojni Vučković ili pak lice sa nadimkom „Pufta“ naređuju da na binu Doma izadu očevi i sinovi, da svuku odeću sa sebe, te vrše oralni seks sa promenama uloga, što su ovi morali i činiti i to: oštećeni: Jahijagić Fikret i njegov sin Almir, Bikić Mehmedalija i njegov sin (ili sinovac) Šaban i još nekoliko drugih neidentifikovanih očeva i sinova, te su tako naročito degradirajućim i ponižavajućim postupcima nečovečno postupali i vredali ljudsko dostojanstvo oštećenih,

-sada pok. Vučković pucanjem iz malokalibarske puške koju je nosio sa sobom lišio života Tuhčić Abdulaziza, Hadžiavdić Salihu, Atlić Aliju i Jahijagić Fikreta. Potom je prišao oštećenom Bikić Damiru i stavio mu cev malokalibarske puške u usta, i podizanjem usta cevi puške prinuđava Damira da se propne na prste, a oca Damirovog, oštećenog Bikić Nuriju pitao da li mu je to jedini sin, pa kada je Nurija odgovorio da jeste, sada pok.Vučković, mu odgovorio da više ni njega nema i pucanjem u usta Damira lišio života,

- na podu Doma sada pok. Vučković i lice sa nadimkom „Pufta“ prvo tukli ošt Bikić Šabana a potom ga ubadali noževima po telu i tako ga lišili života,
- lice sa nadimkom „Pufta“, nožem – porezivanjem po vratu, lišio života Pezerović Zaima, Atlić Hasana i Kapiđić Sakiba. Pre nego što je lišio života Zaima zamerio mu je što je ovaj bio oženjen Srpskinjom i to naveo kao razlog za lišenje života,
- lice sa nadimkom „Pufta“ više puta zabadao vrh svoga noža u butine oštećenog zaštićenog svedoka „G“ i tako mu naneo veći broj telesnih povreda.
- istom prilikom smrtno je stradao i Kuršumović Himzo, a ošt. Topčić Ismail telesno povređen.

Na kraju ove dugotrajne torture, neko od optuženih ili sada pok. Vučković ili pak lice poznato po nadimku „Pufta“ izdaje naređenje da se očisti Dom od krvi, da se leševi iznesu napolje i natovare na kamion, te da jedan broj oštećenih ide da istovari leševe, što su morali učiniti oštećeni i to: Halilović Hasan, Zahirović Salih, Salihović Husein, Okanović Nesib i Džihić Sead, kojima se potom gubi svaki trag da su u životu, jer nisu vraćeni u Dom. Nakon rata do sada su ekshumirani i identifikovani Zahirović Salih, Salihović Husein, Okanović Nesib i Džihić Sead iz masovne sekundarne grobnice na „Crnom vrhu“, pa su i na ovaj način optuženi psihički zlostavljalici sve oštećene, stvarajući kod njih prekomerni strah za svoj i živote svojih bliskih srodnika zajedno zatvorenih civila.

Na napred izneti način, mada opt. Slavković i opt. Korać osim tuče oštećenih, nisu tom prilikom neposredno učestvovali u samom činu ubistva civila ali su učestvovali u međusobnom obezbeđenju, samim svojim prisustvom, ponašanjem, ličnim naoružanjem stvorili uverenje kod oštećenih da bi bilo potpuno beznadežno pružati bilo kakav otpor, te tako u bitnome doprineli da sada pok. Vučković i lice poznato po nadimku „Pufta“ liše života veći broj lica i time iskazali da njihove radnje žele kao svoje. Time i tako ova dvojica optuženih su i fizički i psihički mučili civile u Domu kulture Čelopek, jer su ovi morali prisustrovati pa i gledati ubijanja, tuče, protivprirodni blud, slušati jauke i krike povređenih, tovariti leševe... svojih bliskih srodnika i biti neprekidno u prekomernom i ozbiljnog strahu za svoj i živote svojih bliskih srodnika.

Činjenično stanje predstavljeno u tački 2.g) utvrđeno je iz iskaza svedoka:

- oštećenog zaštićenog svedoka pod pseudonimom „1“ sa glavnog pretresa od 15.06.2006.godine, kada je izjavio: (siže izjave)
Dan pred Bajram u Dom su ušli „Repić“, „Zoks“, „Toro“, „Lopov“, „Pufta“..., bilo ih je još ali sad ne mogu da se setim. Sećam se kako je „Repić“ izgledao i sećam se da je u rukama nosio malokalibarsku pušku. U Domu su tada bili „Lopov“ i „Bosanac“ i međusobno su se dozivali. Prvi put sam ovu dvojicu video, odnosno čuo njihove nadimke, kada je bio slučaj sa braćom Kapiđić.
Za Bajram je bila prvo tuča, a onda je, koliko se sećam, „Pufta“ pozvao očeve i sinove na binu. Javili se Jahijagić Fikret i sin mu Almir, Bikić Šaban, Čikarić Edin i još dva para ali se ne sećam njihovih imena. Mislim da je ukupno bilo četiri para. Sinovi su očevima radili „felacio“. Tom prilikom „Repić“ je počeo da ubija iz malokalibarke, onako birajući. Tada je iz puške ubio Atlić Aliju, Tuhčić Abdulaziza, Bikić Damira u usta, Hadžiavdić Saliha. Pošto su na bini u paru bili Bikić Šaban i Čikarić Edin, pa kada je „Pufta“ nekom palicom udario po glavi Edina, ovaj je ugrizao za penis Šabana koji je zakukao, tada „Repić“ kaže Šabunu, citiram: „Šta se dereš, majku ti jebem“ i ispalio jedan metak u Šabana, a zatim i u Jahijagić Fikreta. Pošto je Šaban još bio živ, njega je potom, nožem u leđa zabadao „Pufta“, a u jednom trenu „Repić“ je nogom udario u dršku noža dok je ovaj još bio u telu Šabana, i onako ga probio do poda. Pošto je „Pufta“ izvadio nož iz Šabana, nožem je zaklao Pezerović Zaima, a mislim i Kapiđić Sakiba. Tog dana ubijen je i Kuršumović Himzo ali nisam video kako. Kada je bilo za Bajram, dok „Repić“ i „Pufta“ rade ovo što sam opisivao, „Zoks“, „Toro“, „Lopov“ ... tuku ne znam koga sve. Tu ispred nas zaklani su Sakib i Zaim. Toga dana smrtno je stradalo deset ljudi. Čini mi se da su leševe izneli i utovarili na plavi kamion TG „Birač“ oštećeni Salihović Husein, Džihić Sead, Halilović Hasan, Okanović Nesib i Zahirović Salih. Kada su ova petorica tovarili leševe tu su sigurno bili „Repić“ i „Pufta“, a za ove druge ne znam. Od ove petorce se niko nije vratio. Znam da su posle rata Salihović Husein i Džihić Sead pronađeni na „Crnom vrhu“ i sahranjeni. Video sam da je „Pufta“ za Bajram zabadao nož u butine oštećenog zaštićenog svedoka „G“. Prilikom suočenja na glavnom pretresu oštećenog zaštićenog svedoka pod pseudonimom „1“ i opt. Slavković Dragana zvani „Toro“, svedok je izjavio, citiram: „Siguran sam da je „Toro“ bio za Bajram. Ne mogu reći da je on tada lično nekoga ubio, jer to nisam video. Sigurno je bio u Domu kada je bio seksualni čin na bini. Siguran sam da je „Toro“ bio sa „Repićem“.

- oštećenog zaštićenog svedoka pod pseudonimom „3“ sa glavnog pretresa od 06. i 07.07.2006.godine, kada je izjavio i sledeće: (siže izjave)
„Repić“ se pojavio u Domu kada je iz malokalibarke ubio Bikić Damira, to je dan pred Bajram 1992.godine. Tada su sa „Repićem“ u Dom ušli i „Toro“, „Zoks“ i „Pufta“. Bilo je to ili 10. ili 11.06.1992.godine. Nisam siguran da li je tada bio sa njima „Bosanac“ i „Lopov“, ali znam da je pored ove četvorice još njih bilo. Prvo su počeli tući koga su god hteli. Video sam kada je „Repić“ ubio Bikić

Damira iz puške u usta i video da je prethodno pitao čiji je on sin, kao i da mu se javio Damirov otac Bikić Nurija da je to njegov sin i da mu je jedini, a „Repić“ mu odgovorio da ni njega više nema i pucao mu u usta.

Pošto sam bio sakriven ispod kreveta, a iznad mene ošt.Tuhčić Aziz, kasnije sam shvatio da je i on ubijen. Isti taj dan iz puške su ubijeni Atlić Alija, a čini mi se i Atlić Hasan.

(...)

3. Neutvrđenog dana, a u periodu između opisanog događaja od 10./11.06. i 28.06.1992.godine u Domu kulture u Čelopeku, optuženi Slavković Dragan je pucao iz pištolja u koleno oštećenom Hadžić Izetu i tako mu naneo tešku telesnu povredu, da bi potom nepoznatom licu naredio da oštećenog izvede napolje i oštećeni se nakon ovog izvođenja više ne pojavljuje među živima, a time i sve druge oštećene psihički mučio stvarajući kod njih ozbiljan i prekomeren strah za svoj i živote bliskih srodnika zajedno zatvorenih civila.

Opisano činjenično stanje u tački 3. utvrđeno je iz iskaza svedoka:

- oštećenog zaštićenog svedoka pod pseudonimom „A“ datog na glavnom pretresu 10.07.2006.godine, kada je prilikom suočenja sa opt.Slavković Dragom zvani „Toro“ izjavio:

Citiram: „Video sam lično kada ste ošt.Hadžić Izetu pucali u koleno. Iz pištolja si mu pucao u koleno.“

- oštećenog zaštićenog svedoka pod pseudonimom „3“ sa glavnog pretresa od 06. i 07.07.2006.godine, kada je izjavio:

Citiram: „Ne znam koga dana, „Toro“ je iz pištolja ošt.Izetu Hadžiću ispalio metak u koleno i rekao mu da izađe napolje. Pronađen je i ukopan na Diviču.“

(...)

4. Neutvrđenog dana takođe nakon događaja opisanog od 10./11.06. a pre 28.06.1992.godine, u Domu kulture u Čelopeku, optuženi Korać Ivan fizički mučio oštećene Okanović Mirzeta i zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonimom „1“ na taj način što je više puta udarao drvenom palicom po glavi oštećenog Mirzeta, a u grudi oštećenog zaštićenog svedoka „1“.

Opisano činjenično stanje u tački 4. utvrđeno je iz iskaza oštećenog zaštićenog svedoka pod pseudonimom „1“ datog na glavnom pretresu od 15.06.2006.godine, kada je izjavio da je jednoga dana „Zoks“ tukao ošt.Okanović Mirzeta sa palicom po glavi. Ovo sam dobro zapamtio jer je Mirzet posle meni rekao, citiram:: „Da nisam izvadio veštačke zube sve bi mi polomio, ne bih imao čime posle jesti.“

Zaštićeni oštećeni svedok „1“ takođe tvrdi da je istom prilikom i njega sa palicom tukao optuženi Korać.

5. Neutvrđenog dana takođe u periodu između 10./11.06. i 28.06.1992.godine, u Domu kulture u Čelopeku, optuženi Filipović Siniša svojim nožem crtao krstove po telu NN oštećenom, a tom prilikom je iz Doma izveo i odveo oštećenog Atlić Sehada, koji se potom nije vratio niti se pojavio da je među živima, te tako i time stvarao ozbiljan strah za život i telesni integritet zatočenih u Domu i psihički i fizički ih time zlostavlja.

Opisano činjenično stanje u tački 5. utvrđeno je iz iskaza svedoka:

- zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonimom „1“ sa glavnog pretresa od 15.06.2006.godine, kada je izjavio: (siže izjave)

Ne znam ko i kad, ali znam da jeste na čelu Džihić Enesa, Čikarić Enesa, Okanović Ibrahima...neko nožem urezao krstove.

Citiram: „Za „Lopova“ znam da je tukao, ali ne mogu da kažem da je nekoga ubio.“

„Sećam se da je jednog dana „Lopov“ iz Doma izveo Atlić Sehada i on se nije vratio i ne nalazi se među živima.“

- zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonimom „2“ datog na glavnom pretresu od 16.06.2006.godine, kada je izjavio:

Citiram: „Bio sam zatvoren u Domu kulture u Čelopeku. „Lopov“ je voleo nožem da crta krstove po telu, u ovo sam siguran.“

Oštećeni zaštićeni svedok „2“ kaže da je lice po nadimku „Lopov“ Edinu Pašiću nacrtao krst na leđima.

(...)

II.A) Počinjeni zločini na poljoprivrednom dobru „Ekonomija“ u Zvorniku u periodu od 5. do 12. maja 1992. godine, od strane optuženih: Slavković Dragana zvanog „Toro“ i Korać Ivana zvanog „Zoks“

Nakon preuzimanja vlasti u Opštini Zvornik od srpske strane u sukobu, jedna od aktivnosti u uspostavljanju potpune kontrole na teritoriji ove opštine bilo je i hapšenje sumnjivih lica muslimanske nacionalnosti koja su ostala da žive na teritoriji ove opštine ili su se pak na ovoj teritoriji iz određenih razloga skrivali. Uhapšena lica muslimanske nacionalnosti, posle ispitivanja u prostorijama preduzeća „Standard“ u Zvorniku, nisu puštali na slobodu, već su ih po istoj naredbi odvodili i zatvarali na poljoprivrednom dobru „Ekonomija“. Na „Ekonomiji“ su zatvarali lica i u prostoriju za klanje stoke, a komandant Štaba Teritorijalne odbrane Zvornika major „Marko Pavlović“, ovde opt. Popović Branko, dolazio je gotovo svakodnevno i lično ih ispitivao, zatim neke oslobađao a neke i dalje zadržavao.

(...)

Kao pripadnici Teritorijalne odbrane optuženi Slavković Dragan zvani „Toro“ i Korać Ivan zvani „Zoks“ u vojnoj uniformi sa ličnim vatremin i hladnim naoružanjem, te sredstvima za tuču kao što su drvene motke, kablovi od struje, vodovodne cevi i sl., samostalno, zajedno ili pak u grupi sa Čilerdžić Sašom zvanim „Saša“, Savić Goranom zvanim „Savo“ i licem poznato po nadimku „Pufta“ (sva lica su iz Kraljeva) u više navrata ulaze u prostoriju gde su bila zatvorena oštećena civilna lica muslimanske nacionalnosti i prema njima preuzimaju niz nezakonitih radnji i to:

- a) Dana 05. maja 1992. godine, kada je na „Ekonomiju“ bila dovedena i zatvorena u jednu malu prostoriju „Ekonomije“ grupa od 12 civilnih lica, među kojima je bio i oštećeni zaštićeni svedok „Beta“ i oštećeni Širak Ismet, u prostoriju su ušli opt. Slavković Dragan i opt. Korać Ivan sa Savić Goranom zvanim „Savo“ i licem po nadimku „Pufta“, gde su, saglašavajući se svaki sa preduzetom radnjom jedan drugoga, raznim predmetima koje su nosili sa sobom, kao što su palice i slično, istukli više oštećenih, sada neidentifikovanih civila, a među njima i oštećene zaštićene svedoke pod pseudonimima „4“ i „U“.

(...)

- b) Dana 12. maja 1992. godine u prostoriju „Ekonomije“, koja je služila za klanje stoke, ušao je opt. Slavković Dragan sa Savić Goranom zvanim „Savo“, tražeći da im se javi lice po imenu Buljubašić Abdulah. Kada se Buljubašić Abdulah javio opt. Slavković ga započeo ispitivati sa konstatacijom: „Koja si ti zverka, kada te ja moram ispitivati“. U toku ispitivanja oš. Buljubašića, opt. Slavković ga tukao nogama i rukama, navodno zbog toga što nije bio zadovoljan odgovorima oštećenog. Za vreme dok opt. Slavković tuče Buljubašića, Savić Goran стоји naoružan u neposrednoj blizini i obezbeđuje opt. Slavkovića. U jednom trenutku Savić primećuje zlatan lančić kod oštećenog koga skida sa njegovog vrata i oduzima uz reči: „Ovo ti više neće trebati“.

(...)

- v) Neutvrđenog dana u napred navedenom periodu iz prostorije „Ekonomije“ opt. Korać Ivan, zajedno sa licem poznato po nadimku „Pufta“ van prostorije za klanje stoke izveo oštećenog zaštićenog svedoka „U“, zatim ga odveo u drugu prostoriju na „Ekonomiji“, gde mu je naredio da napiše svoju izjavu, a za vreme pisanja izjave lice po nadimku „Pufta“ u prisustvu opt. Koraća oštećenog „buzdovanom“ tuče po glavi, na koji način oštećenog zaštićenog svedoka „U“ fizički zlostavljuju.

Utvrđeno činjenično stanje proizilazi iz iskaza zaštićenog oštećenog svedoka „U“ datog na glavnom pretresu od 29.06.2007. godine, potvrdivši u svemu radnju opisanu u tački v).

- g) Dana 11. ili 12. maja 1992. godine, iz prostorije za klanje stoke na „Ekonomiji“ opt. Korać Ivan izvodi nekoliko oštećenih civila a nakon što je sa nekoliko neidentifikovanih lica sa kojima je došao, prvo naredio da svi oštećeni skinu odeću sa gornjeg dela tela da bi video ko kakvu tetovažu na telu ima. Tako prvo izvodi oštećenog Dautović Envera, nakon čega su čuju udarci i jauci oštećenog, da bi ga opt. Korać posle izvesnog vremena vratio u prostoriju za klanje stoke. Zatim je opt. Korać u prostoriji za klanje stoke tukao oš. Dautović Nesiba i izveo ga napolje govoreći: „Sad si ti na redu star!“. Nakon izvođenja oštećenog Nesiba, ponovo se čuju udarci i Nesibovi jauci, da bi ga u prostoriju vratio posle izvesnog vremena pri čemu je Nesib u prostoriju upuzao četvoronoške. Nakon ovoga opt. Korać iz prostorije za klanje stoke izvodi oštećenog zaštićenog svedoka pod pseudonimom „T“, koga je napolju više puta udario sa vodovodnom cevi snažno preko leđa, od kojih udaraca je oštećeni „T“ posrtao i padaо na zemlju, a opt. Korać ga „ispravljao“ udarcima nogom po gornjem delu tela i na kraju mu kada je ovaj pao potruške pokušao ugurati zašiljen kolac u analni otvor. Na napred opisani način opt. Korać je sve trojici oštećenih naneo brojne telesne povrede, od kojih se oštećeni „T“ jedva mogao kretati, a oštećeni Nesib od povreda ubrzo umro, te tako i jedno lice lišio života a dva fizički mučio.

(...)

Posle Nesiba „Zoks“ poziva da ja izađem napolje. Obuzeo me strah u tolikoj meri da sam prosto bio kao

mrtav. „Zoks“ je u jednoj ruci držao pištolj-kolt, a u drugoj vodovodnu cev na čijem kraju je bilo „koljeno“.

Kada sam izведен, napolju sam video jednu gomilu trupaca na kojima je sedeо „Vojvoda“ a to je isti čovek koji je sedeо ispred kafane kada su mene kod moje kuće uhapsili. Tu je čini mi se bio „Saša“, a ja verujem da je bio i „Niški“. Okolo su bili stražari. „Zoks“ mi naređuje da dignem ruke iznad glave, a „Vojvoda“ me pita da mu kažem ko je od Srba prodavaо oružje Muslimanima. U tom trenutku me je „Zoks“ udario onom vodovodnom cevi preko leđa da sam ja odmah pao na zemlju, a on mi naređuje da ustanem. Čim sam ustao, opet me je udario preko leđa, a ja sam pao. Tako je to ponavljanо više puta. Kada sam u jednom trenutku pao stomakom preko jednog trupca, „Zoks“ mi pokušao kroz pantalone u čmar ugurati šiljati kolac. U toj nameri nije uspeо, ali je mene to jako zbolelo. Na kraju me je vratio u prostoriju „Ekonomije“.

Od zadobijenih batina oštećeni Dautović Nesib je umro.

Ovog istog dana, a i drugom prilikom i drugi su tučeni, mislim da je tada tučen i „Bubica“.

Ako neko iz grupe koja dođe ne tuče, on tu стоји naoružan kao obezbeđenje.

II.B) Počinjeni zločini na „Ciglani“ u Zvorniku, u periodu od 12. maja do početka jula 1992.godine od strane optuženih Slavković Dragana zvanog „Toro“ i Korać Ivana zvanog „Zoks“

Dana 12. maja 1992.godine na poljoprivredno dobro „Ekonomija“ došla je jedna grupa pripadnika Teritorijalne odbrane među kojima je sigurno bio i Mitrović Svetislav zvan „Niški“, takođe pripadnik Teritorijalne odbrane. „Niški“ se inače često nalazio u jedinici „Pivarskog“. Tom prilikom iz prostorije za klanje stoke na „Ekonomiji“ „Niški“ je sa teretnim vozilom preduzeća „Ciglana“ prevezao u „Ciglanu“ jedan broj zatvorenih civilnih lica Muslimanske nacionalnosti, među kojima su sigurno bili i oštećeni: Redžić Muhamed, zaštićeni oštećeni svedok «U», zaštićeni oštećeni svedok «4», Korkutović Kemal, Fazlić Esad, Bukvić Bego, zaštićeni oštećeni svedok «Beta», zaštićeni oštećeni svedok «T», Širak Ismet, zaštićeni oštećeni svedok «F», Avdispahić Jusuf, Huseinović Meho, Džihić Sefudin, Avdić Almir i Avdić Senaid.

Prevoženje zatvorenih Muslimana sa „Ekonomije“ na „Ciglanu“ bilo je po zahtevu direktora „Ciglane“ Milorada Jovića i odobrenju Privremene vlade Zvornika, sa ciljem da se održi proces proizvodnje u „Ciglani“, jer je bio nedostatak radnika. Dakle, zatvoreni civili muslimanske nacionalnosti sa „Ekonomije“ na „Ciglanu“ prebačeni su na prinudni rad, pa je to i bio jedan od razloga što nisu sva zatvorena lica sa „Ekonomije“ preuzeta, posebno ona koja su bila povređena i nesposobna za rad.

U preduzeću „Novi izvor“ – pogon „Ciglana“ angažovano je preko Teritorijalne odbrane i nekoliko njenih pripadnika u svojstvu čuvara i obezbeđenja Muslimana na prinudnom radu. Tu su bili angažovani i optuženi Slavković Dragan zvan „Toro“ i Korać Ivan zvan „Zoks“, kao i lice po nadimku „Pufta“ i Ćilerdžić Saša i Savić Goran. Sva ova lica bila su u vojnoj uniformi i naoružani. Svi su bili pripadnici jedinice „Pivarskog“ i svi su bili rodom iz Kraljeva.

Muslimani na prinudnom radu na „Ciglani“ zadržani su sve do početka jula 1992. godine.

a) U napred navedenom periodu, više puta, nekad zajedno a nekada i samostalno optuženi Slavković i Korać u grupi sa Ćilerdžić Sašom i Savić Goranom, te licem poznato po nadimku „Pufta“ nečovečno postupaju prema oštećenim Muslimanima na prinudnom radu u „Ciglani“, time što su ih u grupama izvodili i naređivali da za njihov račun pljačkaju napuštene kuće muslimanskih pa i srpskih vlasnika na području Zvornika, pa i pljačkanje iz svojim sopstvenih kuća. Iz kuća su oduzimani ormari, televizori, frižideri i druga roba, koja je potom prebacivana u Republiku Srbiju. Pljačkanje je teklo tako što bi optuženi ili druga navedena lica ušli u napuštenu kuću, odredili šta se iz nje ima oduzeti, a potom grupi izvedenih civilnih lica iz „Ciglane“, naređivali da ih iznesu iz kuće i natovare na kamion. Za sve to vreme optuženi su kao i druga navedena lica stajali u blizini naoružani i time tako sprečavali eventualno bekstvo oštećenih. Jedne prilike opljačkana je i jedna srpska kuća, a u jednom primeru izvedeni oštećeni morao je opljačkati svoju sopstvenu kuću, jer nije smeo bilo šta reći optuženima.

(...)

Činjenično stanje iz tačke a) utvrđeno je iz iskaza svedoka:

- zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonomom „F“ datog na glavnom pretresu od 30.01.2007.godine. (siže izjave)

Niškog upoznajem na „Ciglani“.

Na „Ciglani“ su bili i čuvari fabrički, od pre rata.

U pljačkama na „Ciglani“ prednjačili su Kraljevčani. Kamioni sa oduzetim stvarima su išli u „Ciglanu“ gde se dotovarala ili pak odtovarala roba „Ciglane“, a potom je kamion išao dalje.

I mene su vodili u pljačke. Išao sam dva puta sa Dragom „Torom“. Samnom je oba puta bio i zaštićeni oštećeni svedok pod pseudonomom „U“ i još nekoliko drugih civila Muslimana iz „Ciglane“.

Kada bi opljačkanu robu skladištili u „Ciglani“, kako to kažu optuženi, onda bi magacin morao biti veličine

fudbalskog igrališta.

Znam da je sa „Torom“ u pljačke povremeno išao i „Zoks“.

Ja sam išao u pljačke samo muslimanskih kuća.

- zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonimom „T“ datog na glavnem pretresu od 29.01.2007.godine. (siže izjave)

Ja sam vođen u pljačke napuštenih kuća od strane „Tora“ i „Zoksa“. U pljačkama sam bio četiri puta u Zvorniku i dva puta u Kozluku. Jednom sam u pljački bio sa „Savom“, najviše sa „Torom“, „Puftom“ i „Zoksom“. Stvari su terane za Srbiju pošto su u „Ciglani“ kamuflirane.

Kraljevačka grupa je u „Ciglani“ bila sve do 01.07.1992. godine, a smenili su ih Lozničani.

- zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonimom „4“ datog na glavnem pretresu od 25.01.2007.godine. (siže izjave)

Ja sam išao više puta u pljačke za „Tora“ i „Zoksa“ i u grad i u selo. Uglavnom se uzimala bela tehnika iz muslimanskih kuća. Robu utovarimo u sredinu tovarnog sanduka, a potom u „Ciglani“ okolo natovarimo crep, ciglu i tako kamuflirano se teralo za Srbiju. Jedne prilike njima sam unosio stvari u kuću gde su zajedno stanovali u Zvorniku.

Jedne prilike u Kozluku pljačkali smo stvari i iz srpske kuće.

- zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonimom „U“ datog na glavnem pretresu od 29.06.2007.godine. (siže izjave)

Iz „Ciglane“ smo išli u pljačke najmanje jednom dnevno, a nekad i više puta u toku dana. Ja sam najviše išao sa „Torom“. Jednom smo opljačkali neko ulje, pa je „Toro“ to prodao nekom licu na pumpi u Bosni, a roba je najviše terana za Srbiju.

U pljački je u 80 posto slučajeva išao i „Zoks“. Video sam kada je jedne prilike „Toro“ brojao pare „Zoksu“ uz opasku „momak zna posao“.

Inače u kamionima kojima je prevožena opljačkana roba bila je sakrivena crepom, a i ciglom.

Inače za „Zoksa“ sam bio u pljački sa svedokom pod pseudonimom „4“ i još dvojicom i iz svoje rođene kuće.

- svedoka Davidović Milorada datog na glavnem pretresu 26.12.2007. godine, koji je tom prilikom izjavio da je učestvovao u hapšenju pripadnika jedinica „Žute ose“, „Pivarskog“ i „Niškog“ u Zvorniku. U ovoj akciji, tvrdi svedok, da su zaplenili veći broj kamiona natovarenih opljačkanom robom, spremni da idu za Srbiju. Tom prilikom su pripadnicima ovih jedinica oduzeli i potvrde za robu i gorivo koje im je izdao „Marko Pavlović“ „jer drugačije ne bi mogli preći u Srbiju“.

Oduzeta roba bila je na kamionima u „Ciglani“, a po vrsti to su bili ormari, frižideri, televizori ...

- delimičnog priznanja optuženog Slavković Dragana kada je pri suočenju sa svedokom pod pseudonimom „F“ na glavnem pretresu od 30.01.2007. godine izjavio da: „Jesam vodio ovog svedoka za stvari. Vodio sam po četiri, pet zatvorenih lica“.

Na napred navedeni način optuženi su kršili pravila iz člana 3. stav 1. tačka 1. pod c) IV Ženevske Konvencije i pravila iz čl. 4. st.1. i 2. tač. e) i g) Protokola II.

b) Jedan inkriminisani događaj koji se zbio krajem maja ili početkom juna 1992. godine u krugu „Ciglane“, učinio je optuženi Korać Ivan. Tom prilikom optuženi Korać je zlostavljao i psihički mučio sve oštećene Muslimane na prinudnom radu, stvorivši kod njih ozbiljan strah za život i telesni integritet, time što je naredio da svi legnu na zemlju, pa kada su oni to učinili, optuženi je iz pištolja pucao pored njihovih tela i glava. U jednom trenutku, oštećenom Korkutović Kemalu, optuženi naređuje da ustane nakon čega mu iz pištolja nišani i puca pored glave, zbog čega je oštećeni plakao i molio da ga ne ubije, a od preteranog straha izvršio i nuždu u odeću.

(...)

v) Neutvrđenog dana najverovatnije je to bila druga polovina maja ili druga polovina juna 1992. godine, kada je optuženi Slavković nečovečno postupao prema oštećenom zaštićenom svedoku „U“, time što je izvršio pretres odeće ovog oštećenog, u njegovoj jakni pronašao oduzeo i prisvojio jednu srebrnu narukvicu, a potom rasparao svu postavu jakne tražeći eventualno i druge skrivene predmete i novac.

Poštovano veče,

(...)

Pojedinačno navedeni dokazi za svaku radnju nisu i jedini dokazi na kojima je utemeljena optužba, kao što se moglo videti iz stilizacije upotrebljenih izraza i rečenica. Ovde ću navesti i još jedan broj dokaza koji su potpuno pouzdani da u saglasnoj oceni čvrsto potvrde optužbu.

(...)

Svedok Vuković Miroslav zvani „Vojvoda Čele“ na glavnom pretresu od 28.05.2007.godine potvrđuje da je on bio koordinator odlaska dobrovoljaca iz Srbije u Zvornik početkom 1992.godine a predvodnik grupe je bio Stojan Pivarski.

Takođe ovaj svedok izjavljuje da je Privremena vlada Zvornika, preko Teritorijalne odbrane, svima plaćala pa i njemu mada on nije bio sve vreme u Zvorniku. Plate su dobijali „Toro“, „Zoks“, „Saša“, „Pivarski“.

Pivarski je izvršavao sva naređenja koja mu je izdavao „Marko Pavlović“. „Toro“ je bio kod Pivarskog. Niški se priključivao Pivarskom. „Pufta“ je bio u jedinici Pivarskog. Svi su bili pri TO, naoružani i nosili su noževe.

Dana 17.05.1992.godine svi smo dobili potvrde da nismo učestvovali u zločinima koje su potpisali „Marko Pavlović“ i Brana Grujić, a potvrda je overena i pečatom.

Potvrda od 17.05.1992. godine na ime Vuković Miroslav.

Prema spiskovima plata za određene mesece ili periode (april, maj) utvrđuje se da su optuženi bili pripadnici određenih jedinica u sastavu Teritorijalne odbrane u Zvorniku. Od Teritorijalne odbrane su dobijali svu logističku podršku: municiju, hranu i dr. Saslušani svedoci iz sastava jedinice „Žute ose“ i „Pivarskog“, kojima su pripadali i optuženi ukazivano je da su plate primali od Teritorijalne odbrane, ali i da su im za neke mesece ostali dužni.

Nema sumnje da su optuženi gotovo sve vreme od dolaska u aprilu mesecu 1992.godine pa do njihovog hapšenja boravili na području Zvornika u sastavu napred navedenih jedinica i Teritorijalne odbrane. Optuženi su samo za kratko vreme odlazili sa ovog područja i na isto se ponovo vraćali.

Prema pismenim dokazima koji se odnose na ekshumacije, identifikacije pronađenih leševa u masovnim grobnicama utvrđeni su identiteti za one žrtve koje su po imenu navedene i u optužnici. Sama činjenica da su posmrtni ostatci žrtava pronađeni u masovnim grobnicama na „Crnom vrhu“, „Raminom grobu“ i „Snagovu“ te da se radi, npr. grobniča „Crni vrh“ - sekundarnog tipa, što samo po sebi dovoljno ukazuje i potvrđuje da su žrtve stradale u ratnom zločinu, te da se zločin želeo prikriti.

Teškoće tužiocu su u nemogućnosti da sve zaista učinjene radnje stave na teret nekom od optuženih. Zbog toga sam optuženima stavio na teret u izmenjenoj i preciziranoj optužnici samo one radnje za koje postoji saglasnost najvećeg broja oštećenih da su učinjene od tačno određenog optuženog prema nekome od oštećenih, kojom prilikom je u najvećem broju primera identifikovan i oštećeni po imenu. Vreme kada su se pojedinačne radnje tačno dogodile nije bilo moguće pouzdanje utvrditi, što, po mom mišljenju, ne utiče na prihvatljivost i pouzdanost ovako utvrđenog činjeničnog stanja.

Odlučne činjenice i dokazi kojima se one utvrđuju naveo sam za svaku pojedinačnu radnju koja predstavlja i radnju izvršenja krivičnog dela.

Izvedeni dokazi su međusobno saglasni i neprotivureče utvrđenim odlučnim činjenicama. Iskazi oštećenih su potresna kazivanja o onome što su preživeli. Nema sumnje da su oštećeni doživeli i preživeli teške traume, kako fizičkih tako i psihičkih bolova. Njihova svedočenja su u bitnome ista. Ona se razlikuju u nekim detaljima, gde objektivno nisu mogli sve videti: ko je sve od optuženih, kada, čime i koje radnje preduzimao. Njihova kazivanja su potpuno pouzdana da događaj koji opisuju se zbio.

Pojedinačno navedeni dokazi kojima su utvrđene odlučne činjenice, po mom dubokom uverenju, su potpuno pouzdani, pravno prihvatljni i istiniti i na njima se može zasnovati sudska odluka. Dakle, može se zasnovati osuđujuća presuda za sve optužene na koju vrstu presude plediram.

Razlike u kazivanjima oštećenih – žrtava ratnog zločina, ocenio bih razumljivim, a sam sadržaj iskaza o činu o kome su svedočili, pouzdanim za zaključak da je svedočenje ovih svedoka verodostojno i istinito.

Ovakvu ocenu zasnivam na više ubedljivih i potpuno utvrđenih činjenica.

(...)

Zatvoreni civili bili su iste vere i nacije, svi žitelji sela Divić u Zvorniku, među njih 162 sunarodnika iz istog mesta bio je i veliki broj bliskih srodnika: očeva i sinova, rođene braće, braće od stričeva i braće od ujaka, stričeva i sinovaca, ujaka i sestrića... i svi potom žrtve jedne neodgovorne grupe pripadnika jedinica Teritorijalne odbrane Zvornika, druge nacije i vere. Samo ove činjenice o bliskom srodstvu i o različitosti vere i nacije bile su dovoljne da kod oštećenih stvore strah za život i telesni integritet.

Ako optuženi oštećenima nikada nisu došli da bi im ukazali u bilo kom obimu i načinu humani gest, npr: počev od davanja vode za piće, odeće, jedne cigarete, hrane..., ako nekog oštećenog, optuženi izvedu iz

Doma kulture Čelopek, pa se potom čuju jauci i pucnji, ako nekoga od oštećenih odvedu da istovari leševe pa ga potom ne vrate, ako se to dešava tvom sinu, tvome ocu, tvome daidžiću..., ako takvo ponašanje niko ne sprečava, ako se nema kome požaliti..., ako se povređenima ne ukazuje medicinska pomoć..., a sve to tako jeste, onda je zaista reč o psihičkom mučenju.

Sa ovakvim, gotovo svakodnevnim dešavanjima u Domu kulture Čelopek, strah za život i telesni integritet oštećenih pojačao se do nivoa ozbiljnog i prekomerno nepodnošljivog jednom ljudskom biću. Dakle, on je u meri i po intezitetu kako ga poznaće odredba iz čl.3. st.1. tač.1.a) IV Ženevske Konvencije, odredba čl.4. st.1. i 2. tač.a) Dopunskog protokola II i u „mučenju“ – pojmu opisane alternativno postavljene radnje izvršenja krivičnog dela iz čl.142. st.1. KZ SFRJ.

Kakav strah su imali oštećeni – žrtve ovog ratnog zločina, opisivali su svojim rečima svi oštećeni, a ja će citirati (...) jednu rečenicu zaštićenog oštećenog svedoka pod pseudonimom „U“ sa glavnog pretresa od 29.06.2007. godine:

„Mene su toliko tukli da imam i danas trajne posledice. Kada bih još jedanput morao da preživim ono što sam preživeo, radnje bih se ubio“.

ili jednu rečenicu zaštićenog oštećenog svedoka čiji identitet namerno neću navesti jer se sadržaj njegove izjave u suštini odnosi i na izjave drugih oštećenih koji nisu umeli ovako da se izraze:

„Kada mi je rekao da sam ja na redu, oborio me na pod i počeo klati, nisam se mogao pomeriti.... nisam mogao pružiti nikakav otpor, bio sam mrtav“.

Svi učesnici ovog krivičnog postupka bili smo i nebrojano puta svedoci da su oštećeni tokom svedočenja doživljavali emocionalne šokove zbog čega smo morali prekidati glavni pretres da bi se pribrali i odmorili.

(...)

Poštovano veče,

Ja čvrsto verujem da su izvedeni dokazi nesumnjivo potvrdili svaku od radnji iz optužnice i da one nisu dovedene u sumnju ni iznetim odbranama optuženih koje ocenjujem na sledeći način.

Svi optuženi su se započeli braniti čutanjem, pri kom modalitetu odbrane do kraja glavnog pretresa ostao je samo opt.Dragičević Dragutin.

Optuženi Korać Ivan, Slavković Dragan i Filipović Siniša promenili su modelitet odbrane, na ovaj ili onaj način, negiranjem bilo kakve veze sa radnjama ratnog zločina koji im je stavljen optužnicom na teret.

Optuženi Korać Ivan u svojoj odbrani je tvrdio da on nema nadimak „Zoks“, zatim da on nije taj „Zoks“ koga pominju svedoci i oštećeni, da u kritičnom vremenu nije bio u Zvorniku već na svadbi u Kraljevu, da je bio ranjen i tsl.

Optuženi Slavković Dragan se na glavnom pretresu više puta zaklinjao, pa i u decu, da on te radnje koje su mu stavljene na teret ne bi uradio, da nije bio na licu mesta a da jeste, pokušao bi da ih spreči.

Optuženi Filipović Siniša u svojoj odbrani uglavnom negira bilo kakvu vezu sa bilo kojom radnjom krivičnog dela koja mu je stavljena na teret.

Što se tiče odbrane opt.Koraća, ona je neosnovana. Izvedeni dokazi o njegovom ranjavanju pokazuju da se radilo o lakšoj rani koja nije tražila više od ambulantnog zbrinjavanja povrede. Saslušani svedoci o njegovom boravku na svadbi u Kraljevu kod svog rođaka nisu mogli isključiti boravak optuženog u kritičnom periodu na području Zvornika. Sa druge strane, ovog optuženog više oštećenih je prepoznalo kao lice – izvršilac opisanih radnji iz optužnice. Pritisnut dokazima, opt.Korać je priznao da je nosio pištolj – kolt sa dugom cevi dok je boravio u Zvorniku, da je dolazio na „Ciglanu“ i da jeste izvršio radnju opisanu pod B.b), da mu je dolazio brat u posetu, a koju činjenicu su iznosili oštećeni u svojim kazivanjima ne vezujući brata opt.Koraća ma ni za jednu nezakonitu radnju.

Što se tiče radnje krivičnog dela „pljačkanje imovine stanovništva“, opt.Korać tvrdi da je u njoj učestvovao samo toliko, koliko je bilo potrebno da opremi svoj stan u Zvorniku.

Optuženi Slavković Dragan je, tokom trajanja glavnog pretresa i izvođenja dokaza, „popuštao“ u svojoj odbrani od tvrdnje da, npr.uopšte nije ulazio u DKČ, do da je ušao jednom, potom da je ušao dva puta, a na kraju, možda tri – četiri puta... Ovaj optuženi je takođe tvrdio da on nije vodio Muslimane sa prinudnog rada u „Ciglani“ u sopstvene pljačke, već da je za to imao ovlašćenje iz opštine, da se roba u „Ciglani“ pripremala za izbeglice koje dolaze na ovo područje i smeštaju se u napuštene muslimanske kuće.

Optuženog Slavković Dragana zvanog „Toro“, više oštećenih, prepoznalo je kao izvršioca i lice koje su

zvali „Toro“, „major Toro“, lice sa belim opasačima i maskirnoj uniformi.

Naravno, i ova odbrana je neosnovana jer prema izvedenim dokazima pokazuje se kao neistinita i sračunata na izbegavanje krivične odgovornosti.

Izvedeni dokazi koji potvrđuju da je opt.Filipović Siniša učestvovao kao izvršilac u opisanim nezakonitim radnjama učinjenim prema oštećenima u Domu kulture u Čelopeku, njegovom odbranom nisu dovedeni u sumnju. Njegov boravak u Zvorniku potvrdili su mnogi svedoci, njegov nadimak „Lopov“ takođe.

Optuženog Filipović Sinišu zvanog „Lopov“, kao izvršioca krivičnog dela iz Doma kulture u Čelopeku prepoznalo više oštećenih zatvorenih civila iz ovog Doma.

I pored činjenice što se opt.Dragičević Dragutin branio čutanjem, pažljivo su predlagani i izvođeni dokazi koji ovom optuženom idu i na teret i u korist. Njihova saglasna ocena ukazuje da je ovaj optuženi izvršilac krivičnog dela koje mu je stavljen na teret u opisanim radnjama ove optužnice. I ovog optuženog su oštećeni iz Doma kulture u Čelopeku prepoznali kao jednog od izvršioca nezakonitih radnji pod nadimkom „Bosanac“.

Poštovano veče,

Radi pravilne ocene iskaza oštećenih i svedoka, dovoljno je ukazati na kazivanje zaštićenog oštećenog svedoka „1“ koji je rekao: „Ne mogu događaje vremenski da povežem, jer nisam imao ni sata, ni kalendara, nisam znao više kada je dan, kada je mrak, a znalo se i kad me udari da budem u nesvesti, znači nismo imali ništa sa čime bi se mogli orijentisati“.

Kazivanja oštećenih treba obavezno ceniti uz činjenicu da se nije desilo ni jedno (bukvalno ni jedan jedini put) da su optuženi ušli u Dom kulture u Čelopeku da zatvorenim civilima muslimanske nacionalnosti „pruže“ bilo šta drugo osim oduzimanja novca i stvari od vrednosti, tuče, povređivanja, zlostavljanja, ponižavanja i većeg broja ubistava. To se nije desilo ni u prostoriji za klanje stoke na poljoprivrednom dobru „Ekonomija“.

Prinudni rad civilnih lica muslimanske nacionalnosti na „Ciglani“ treba uslovno posmatrati kao mesto i period gde su nedela optuženi manje činili. Međutim, i tu ima ubistava i telesnih povređivanja, psihičkih i fizičkih mučenja i zlostavljanja, te nečovečnog postupanja, koje su delimično u ovoj optužnici ovim optuženima stavljeni na teret, a u drugoj optužnici protiv Ćilerdžić Saše i Savić Gorana u razdvojenom postupku ovima stavljeni na teret.

U toku trajanja glavnog pretresa optuženi su bili pregledani od strane lekara odgovarajuće specijalnosti koji nisu našli da postoji bilo kakva sumnja u pogledu uračunljivosti svakog od optuženih niti da je volja i svest bila kompromitovana ma u kom obimu.

Optuženi su bili svesni svojih preduzetih radnji koje predstavljaju krivično delo i hteli su njihova izvršenja, koje stanje volje i svesti svakog od optuženih, čini oblik vinosti – direktni umišljaj.

Zbog svega izloženog, smatrajući nesumnjivo dokazanim sve radnje koje su stavljenе na teret svakom od optuženih, predlažem da ih sud oglasi krivima, osudi na kazne po zakonu kao i da ih obaveže da plate troškove krivičnog postupka.

Prilikom izricanja vrste i odmeravanja visine kazne predlažem da se kao otežavajuće okolnosti posebno cene:

način izvršenja krivičnog dela,
broj radnji krivičnog dela,
broj smrtno stradalih i
broj na drugi način oštećenih – žrtava izvršenog ratnog zločina, te s tim u vezi i izreknu adekvatne kazne.

Prilikom odmeravanja visine zatvorske kazne svakom od optuženih nalazim za neophodno da apostrofiram smrtno stradale i one optužene kojima se njihova smrt stavlja u krivicu i to:

Optuženom Slavković Draganu zvani „Toro“ i optuženom Korać Ivanu zvani „Zoks“ stavljenе su u krivicu neposredne radnje za prouzrokovanje smrti:
Hadžiavdić Huseina,
Hadžiavdić Nurije i
Tuhčić Ejuba, a saizvršilačke radnje za prouzrokovanje smrti Tuhčić Abdulaziza,
Hadžiavdić Saliha,
Atlić Aliju,

Bikić Šabana,
Bikić Damira,
Pezerović Zaima,
Atlić Hasana,
Kapidžić Sakiba i
Kuršumović Himza, svi smrtno stradali u Domu kulture u Čelopku; te i optuženom Korać Ivanu radnju
za prouzrokovanje smrti
Dautović Nesiba, smrtnom stradalom na poljoprivrednom dobru „Ekonomija“.

Od olakšavajućih okolnosti na strani optuženih treba ceniti njihovu starosnu dob u vreme izvršenja krivičnog dela i to:

Za opt.Filipović Sinišu da je u vreme izvršenja krivičnog dela imao nešto više od 18 godina;

Za opt.Korać Ivana da je u vreme izvršenja krivičnog dela imao nešto više od 20 godina;

te da se radi o kategoriji mlađe punoletnih lica, koji u vreme izvršenja krivičnog dela nisu navršili 21 godinu.

Za opt.Dragičević Dragutina da je u vreme izvršenja krivičnog dela imao 24 godine.

PRESUDA ZA ZLOČIN U ZVORNIKU

Veće za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu osudilo je 12. juna 2008. godine trojicu pripadnika paravojnih formacija "Žute ose" i "Pivarski" na ukupno 31 godinu zatvora za zločine u Zvorniku, dok je četvrtooptuženi Dragutin Dragičević oslobođen optužbi za taj zločin.

Dragan Slavković osuđen je na 15 godina zatvora, Ivan Korać na 13, a Siniša Filipović na tri godine. Njima je u kaznu uračunato vreme provedeno u pritvoru.

Predsedavajuća Veća, sudija Tatjana Vuković izjavila je da je sud utvrdio da su oni na teritoriji BiH od 1992. do 1995. na području opštine Zvornik kršili pravila međunarodnog prava. Obrazlažući presudu, ona je navela da im se ne sudi zbog patriotskih motiva koje su oni isticali, već zbog postupaka kojima su tragičnu sudbinu zvorničkih muslimana učinili još tragičnijom.

Veće je utvrdilo da su trojica optuženih od juna do jula 1992. u Domu kulture u selu Čelopek, gde su bila zatvorena 162 Muslimana iz sela Divič, u više navrata psihički i fizički mučili civile. Prema navodima optužnice, u Domu kulture u Čelopeku je ubijeno najmanje 19 od 162 zatvorena civila iz Diviča. Sudija Vuković je navela da su u Domu kulture ti civili doživljavali najgore zlostavljanje u čemu su učestvovali i pojedini optuženi. Prema njenim rečima, utvrđeno je da su oni na lokalitetima Ekonomija i Ciglana tukli i fizički zlostavljadi muslimanske civile.

Tužilac za ratne zločine Vladimir Vukčević, koji je prisustvovao izricanju presude, izjavio je da nije zadovoljan. "Kazne nisu adekvatne - blage su i mi ćemo se žaliti", kazao je Vukčević na konferenciji za novinare po izricanju presude. On je podsetio da je Dragutin Dragičević, kojem je izrečena oslobođajuća presuda, već pravosnažno osuđen na 20 godina zatvora u slučaju "Sjeverin".

Suđenje je počelo u novembru 2005. i tokom glavnog pretresa saslušan je 101 svedok.